

23.9.2024

Valtioneuvoston asetus rakentamisen suunnittelutehtävien ja työnjohtotehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä sekä tehtävissä edellytettävistä koulutuksista

Lausuntoyhteenveto

Asetusluonnoksen lausuntoaika oli 25.6.–30.8.2024. Lausuntoa pyydettiin 75 taholta (liitteenä). Myös muilla tahoilla ja yksityisillä kansalaisilla oli mahdollisuus antaa lausunto. Lausuntopalvelu.fi –palveluun annettiin määräaikaan mennessä 49 lausuntoa (lausunnonantajat liitteenä).

Oikeusministeriö sekä liikenne- ja viestintäministeriö ilmoittivat, että ne eivät anna lausuntoa. Puolustusministeriö, maa- ja metsätalousministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa.

Lausuntoyhteenvetoon on koostettu keskeisimmät lausunnonantajien huomiot ja ehdotukset.

Keskeiset nostot lausunnoista

Moni lausuja totesi yleisenä kommenttina, että pitävät säännösten antamista tärkeänä, koska ne luovat pohjan yhdenmukaisille ja selkeille tulkinnoille valtakunnallisesti. Lausunnoissa katsottiin, että jo tosiasiallisesti käytössä oleva viisiportainen vaativuusluokituksen virallistaminen asetuksella on perusteltua.

Lausunnoissa todettiin siitä, että nykyisin alan toimijoilla käytössä olevat määrittelyt ja esimerkit viisiportaisen vaativuusmäärittelyn mukaisesti tulisi olla yhteneväisesti asetuksessa ja sen perustelumuihistiossa. Näiden osalta viitattiin muun muassa perustelumuihistiossa oleviin vaativuusluokkamäärittelyjen eroavaisuuksiin, ja todettiin että niitä ei voi perustella. Lausunnoissa viitattiin Topten-kuntien ja FISE Oy:n ohjeisiin, joiden mukaiset määrittelyt ovat valtakunnallisesti vakiintuneita. Lausunnoissa esitettiin huoli nykykäytännön ja perustelumuihistion kirjausten ristiriitaisuuksista, mikä tulisi osaltaan vaikeuttamaan vakiintuneiden käytäntöjen yhtenäistä soveltamista.

Esimerkiksi suunnittelu- ja konsultointiyritykset SKOL ry lausui, että se ei kannata kantavien rakenteiden suunnittelijoiden vaatimusten lieventämistä siirtämällä aiemmin poikkeuksellisen vaativa -luokkaan kuuluvat rakennukset ja rakennejärjestelmät suurelta osin erittäin vaativa -luokkaan, kuten on esitetty. Rakentamisen laadun kannalta he katsovat olevan negatiivinen muutos, että vastaavana rakennesuunnittelijana näissä kohteissa voisi jatkossa toimia aiempaa vähäisemmällä työkokemuksella ja opintomäärällä. Perustelumuihistiossa ei ole avattu, miksi tällaiseen muutokseen on päädytty. Samasta perustelumuihistion kohdasta saa virheellisen käsityksen, että ehdotukseen olisi nyt vain kirjattu rakennusvalvontaviranomaisten jo käytössä oleva käytäntö vaativapulus -luokasta: *”Tämä vakiintunut niin sanottu ”väliluokka” on lisätty uuteen rakentamislakiin niin, että luokkia olisi jatkossa viisi...”*. Perustelumuihistiossa jää mainitsematta, että luokkien sisältöä on muutettu oleellisesti nykykäytännöstä. SKOL ry ehdotti, että luonnosta muutettaisiin siten, että kantavien rakenteiden osalta erittäin vaativa -luokan sisältö olisi nykyisen Topten -rakennusvalvontojen tulkinnan mukainen (vaativapulus -luokka).

Monet lausujat esittivät, että tehtävien vaatuuksien määrittelyt ovat yleispiirteisiä ja tulkinnanvaraisia. Erityisesti tämä koski uuden vaativuusluokan, eli erittäin vaativien tehtävien eroa suhteessa vaativaan tehtävään. Useat lausujat esittivät tarpeen sille, että tulisi laatia tarkemmat tulkintaohjeet vaativuusluokkien määräytymiselle. Lausunnoissa todettiin, että nykyiset ympäristöministeriön ohjeet tulisi päivittää. Lausunnoissa tuotiin esille tarve havainnollisille soveltamisohjeille, jotka auttavat toimijoita jo hankkeen perustamisvaiheessa tunnistamaan suunnittelu- ja työnjohtotehtävien vaatimukset ja kiinnittämään tehtäviin pätevät toimijat.

Akustiikan ja maisemarakentamisen suunnittelutehtävien tuominen sääntelyn piiriin katsottiin asianmukaiseksi, perustelluksi ja ennen kaikkea tärkeäksi muutokseksi. Useat lausujat pitivät hyvinä ja riittävinä asetusluonnokseen ehdotettuja uusia tehtävänimikkeitä. Samoin pidettiin tärkeänä, että työnjohtotehtävistä säädetään asetuksella.

Lausuntopyynnössä esitettiin kysymys siitä, pitäisikö puu-, betoni- ja teräsrakenteille olla sama vaativuus vai onko puurakentamista tarpeen säädellä tiukemmin? Lisäksi vaatuuksien määräytymisestä oli esimerkkejä perustelu- muistiolounnoksessa. Puutuoteteollisuus ry ja RIA ry totesivat, että vaatuuksien määräytymisessä ei tulisi olla eroja. Rakennusteollisuus RT ry, Rakennustarkastusyhdistys RTY ry ja useat kunnat totesivat, että puurakenteiden suunnittelu ja toteuttaminen ovat vielä tällä hetkellä tapauskohtaista ja ratkaisut yksilöllisempiä, eikä niihin ole vakiintuneita käytäntöjä verrattuna betoni- ja teräsrakentamiseen. Tästä syystä pidettiin tarpeellisena, että puurakenteiden osalta vaatuuksien määräytyminen on tarkasteltava erikseen ja tiukemmin.

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry, Turun kaupunki ja RIL ry:n palotekninen toimikunta esittivät paloteknisen suunnittelutehtävän lisäämistä asetuksen soveltamisalaan. Lausunnoissa todettiin, että palotekninen suunnittelu on merkittävässä roolissa tavanomaista suuremmissa suunnittelukohteissa.

FISE Oy, Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry sekä Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry esittivät lausunnoissaan, että asetusluonnoksen 1 § soveltamisalaan tulisi lisätä erityisalojen työnjohtajat, mukaan lukien betoni-, puu-, teräs-, pohja- ja kalliorakenteiden työnjohtajat. Minimissään asetukseen tulisi kirjata, että nyt lausunnolla olevan asetuksen vaativuusluokkia ja koulutusvaatimuksia voidaan soveltaa edellä mainittujen erityisalojen työnjohtajien pätevyysiin.

Lausunnoissa todettiin, että koulutusvaatimusten osalta säännösten tarkkuustasoa olisi yhdenmukaistettava esimerkiksi koulutussisältöjen ja niiden laajuuksien osalta. Tehtävänimikkeisiin ehdotettiin tietyin osin tarkennuksia vastaamaan nykyisiä koulutusohjelmia.

Rakentamisen suunnittelu- tai työnjohtotehtävissä toimivien pätevyyden osoittamisesta annettuun lakiin (812/2023, *pätevyyden toteamislakiin*) viitaten, opetus- ja kulttuuriministeriö totesi lausunnossaan siitä, että pätevyyden osoittamislaissa on säännökset ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa laissa (1384/2015, *ammattipätevyyden tunnustamislaki*) tarkoitettujen ulkomaisten tutkintojen vastaavuuden toteamisesta rakentamisen toimialalla silloin, kun edellytyksenä on ympäristöministeriön valtuuttaman toimielimen antama todistus pätevydestä. Pätevyyden osoittamislain 5 §:ssä säädetään ympäristöministeriölle toimivalta ammattipätevyyden tunnustamislaissa tarkoitetun ammattipätevyyden tunnustamisessa. Opetus- ja kulttuuriministeriö totesi, että ammattipätevyyden tunnustamislain soveltamisen ulkopuolelle jäävien tilanteiden osalta tulee säätää, eli silloin kun kyse on muun kuin EU/ETA-kansalaisen ja/tai muussa kuin EU/ETA-valtiossa hankitusta koulutuksesta.

Rakli Ry totesi riskin suunnitteluresurssien saatavuuden heikkenemistä ja kustannusten kasvusta, jos pätevyyden hakemisen kustannukset muodostuvat joillekin alan toimijoille liian suuriksi. Monet lausujat esittivät huolen siitä, syntyykö alalle aitoa kilpailua vai monopoliasemaa yhdelle toimijalla, jos pätevyystodistuksia myöntäviä toimielimiä ei ole useampia.

Lisäksi lausunnoissa esitettiin huolia rakentamislain sääntelystä. Monet ammattialojen järjestöt ja kunnat totesivat lausunnoissaan riskistä rakentamisen laatuun johtuen siitä, että tavanomaisiin suunnittelu- ja työnjohtotehtäviin ei vaadita työkokemusta. Lausunnoissa todettiin, että tarkemmista työkokemusvaatimuksista tulisi säätää. Sääntelyn tulisi koskea esimerkiksi sitä, kuinka tuoretta ja minkä ajanjakson sisältä työkokemusta tulisi olla. Tähän liittyen esitettiin huoli osaamisen ylläpidosta esimerkiksi säädösten ja muutoinkin uudistuvan rakentamisen myötä. Nostettiin esille huoli siitä, että rakentamislaisissa pääsuunnittelutehtävän vaativuusluokkaa ei enää säädellä suhteessa muiden tehtävien vaativuusluokkaan.

Lausuntopyynnön jakelu:

Aalto-yliopisto
Akustinen seura ry
Arkkitehtitoimistojen liitto ATL ry
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Espoon rakennusvalvonta
Finanssiala ry
FISE Oy
Helsingin rakennusvalvonta
Hämeen ammattikorkeakoulu HAMK
Joensuun rakennusvalvonta
Julkisivuyhdistys JSY ry
Jyväskylän rakennusvalvonta
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK
Kajaanin ammattikorkeakoulu KAMK
Karelia-ammattikorkeakoulu
Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
Kuopion rakennusvalvonta
Lab-ammattikorkeakoulu
Lahden rakennusvalvonta
Lapin ammattikorkeakoulu
Lappeenrannan rakennusvalvonta
Liikenne- ja viestintäministeriö
LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry
Maa- ja metsätalousministeriö
Maanalaisten tilojen rakentamisyhdistys MTR ry
Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
Metropolia Ammattikorkeakoulu
Museovirasto
Oikeusministeriö
Opetushallitus
Oulun Ammattikorkeakoulu
Oulun rakennusvalvonta
Oulun yliopisto
Puolustusministeriö
Puutuoteteollisuus ry
Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry
Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
Rakennusteollisuus RT ry
Rakennustietosäätö RTS sr
Rakentamisen Laatu RALA ry
Rovaniemen rakennusvalvonta
Satakunnan ammattikorkeakoulu SAMK
Savonia-ammattikorkeakoulu
Seinäjoen ammattikorkeakoulu SeAMK
Senaatti

Sisäministeriö

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry
Suomen Betoniyhdistys ry
Suomen geoteknillinen yhdistys SGY ry
Suomen Isännöinti- ja kiinteistöliitto ry
Suomen kiinteistöliitto ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen LVI-liitto SuLVI ry
Suomen maisema-arkkitehtiliitto ry
Suomen Omakotiliitto ry
Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry
Suunnittelu- ja konsultointiyritykset SKOL ry
Talotekninen teollisuus ja kauppa TALTEKA ry
Tampereen ammattikorkeakoulu TAMK
Tampereen rakennusvalvonta
Tampereen yliopisto
Teknologiateollisuus ry
Teräsrakenneyhdistys ry
Turun ammattikorkeakoulu
Turun rakennusvalvonta
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
Työ- ja elinkeinoministeriö
Vaasan rakennusvalvonta
Vantaan rakennusvalvonta
Viherympäristöliitto ry
VVS Föreningen i Finland rf
Yrkeshögskolan Novia

Lausunnon antaneet:

Aalto yliopisto
AFRY Finland Oy
A-Insinöörit Suunnittelu Oy
Akukon Oy
Ammattiliitto Pro ry
Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL ry
Betoniteollisuus ry
Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala, rakennusvalvontapalvelut
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamk
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry
Lab-ammattikorkeakoulu
Lahden rakennusvalvonta
Sitowise Oy
LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry
Museovirasto
Niemelä Tero, yksityishenkilö
Nippala Eero, yksityishenkilö
Rakennus-, LVI- ja kiinteistöalan henkilöpatenteet
FISE Oy
Nordex Finland Oy
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Oulun kaupungin rakennusvalvonta
Oulun yliopisto
Puolustusministeriö
Puutuoteteollisuus ry - Mikkola Matti
Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry
Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry
Rakennusteollisuus RT ry
RIL ry
Sinelampi Lauri, yksityishenkilö
Sippola Merja, yksityishenkilö
Suomen Arkkitehtiliitto
Suomen Kiinteistöliitto ry
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Omakotiliitto ry
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL ry - RIL ry:n palotekninen toimikunta
Suunnittelu- ja konsultointiyhtykset SKOL ry
Talotekniikkaliitto

Tampereen yliopisto - Rakennetun ympäristön tiedekunta
Tampereen ammattikorkeakoulu
Turun AMK - Rakennusteollisuus -osaamisalue
Turun kaupunki, Turun rakennusvalvonta
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES
Tuusulan kunta, rakennusvalvonta
Vantaan kaupunki / Kaupunkiympäristön toimiala
VVS Föreningen i Finland rf - Lönnqvist Siru